

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Raport z przebiegu spotkania ewaluacyjnego Warsztat refleksyjny za rok 2018

Pruszcz Gdański 25.01.2019

W piątek 25 stycznia 2019 r. Lokalna Grupa Działania „Trzy Krajobrazy” zorganizowała spotkanie ewaluacji wewnętrznej – Warsztat refleksyjny za rok 2018. Miejscem spotkania była siedziba Biura LGD w Pruszczu Gdańskim, przy ul. Obrońców Wybrzeża 2b/6. Podstawą do organizacji warsztatu były wytyczne MRiRW nr 5/3/2017. Spotkanie odbyło się w godz. 10.00 - 16.00. Zaproszenie na spotkanie skierowane było do wszystkich członków organów LGD, pracowników Biura LGD, przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, wybranych wnioskodawców, jak również przedstawicieli innych LGD z woj. pomorskiego. W konsekwencji w spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele wszystkich organów LGD, beneficjentów oraz pracownicy Biura LGD. W ramach obecnych uczestników spotkania reprezentowane były 3 sektory (publiczny, społeczny i gospodarczy) Udział w spotkaniu wzięło 17 osób.

Spotkanie rozpoczęła Prezes LGD p. Emilia Grzyb. Po powitaniu uczestników i słowie wstępnym przekazała głos dla Dyrektora biura LGD p. Romana Grzyb, który moderował cały warsztat. Przedstawił on prezentację, która zawierała dane przygotowane przez Biuro LGD, dotyczące analizy sytuacji społeczno-gospodarczej, realizacji rzeczowo-finansowej oraz funkcjonowania LGD i biura. **Równocześnie w bloku dotyczącym analizy rzeczowo-finansowej LSR moderator przedstawił projekt zmian w LSR, przygotowany przez Zarząd LGD, dotyczący przesunięcia środków finansowych, powstałych z oszczędności w realizacji LSR na wybrane przedsięwzięcia oraz zmian w procedurze konsultacji społecznych. Projekt został poddany konsultacjom na spotkaniu, zgodnie z obowiązującą procedurą zawartą w LSR.** Po każdej serii slajdów dotyczących wybranego zagadnienia, prowadzący animował dyskusję warsztatową z uczestnikami. O godz. 14.00 miała miejsce przerwa obiadowa, a po niej nastąpiło podsumowanie warsztatu. Na zakończenie warsztatu uczestnicy wypełnili ankietę ewaluacyjną, w której ogólna ocena spotkania wyniosła 5,77.

Dalsza część raportu jest przedstawieniem pytań warsztatowych zadanych uczestnikom spotkania pomiędzy kolejnymi etapami prezentacji oraz wyników przeprowadzonej dyskusji warsztatowej.

Czy zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?

W przedstawionej analizie na obszarze LGD zaobserwowano następujące zmiany: spadek bezrobocia, wzrost liczby ludności, wzrost procentowy wpływów od osób fizycznych i prawnych w dochodach własnych budżetów gmin oraz wzrost liczby przedsiębiorców na obszarze LGD. Te zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze LGD nie powodują jednak dezaktualizacji LSR na obecnym etapie realizacji. Uczestnicy warsztatu zauważyli, że zwiększająca się liczba mieszkańców to efekt migracji mieszkańców Trójmiasta na okoliczne tereny wiejskie. Są to osoby, które mają już zatrudnienie w Trójmieście i niekoniecznie będą zainteresowane podjęciem nowej działalności gospodarczej. Bardziej wartościowym wydaje się wzbogacanie dla nich oferty kulturalnej, turystycznej, rekreacyjnej oraz sportowej. Nie mniej jednak te zmiany nie zagrażają realizacji dotychczasowych celów.

Lokalna Grupa Działania „Trzy Krajobrazy”

ul. Obrońców Wybrzeża 2B/6, 83-000 Pruszcz Gdański; Tel: 58 306 33 55

Email: biuro@trzykrajobrazy.pl; www.trzykrajobrazy.pl

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Ponadto uczestnicy w trakcie dyskusji na temat ewentualnych dodatkowych środków na realizację LSR, zauważyli, że nie zasadnym jest ich wykorzystanie na tworzenie nowych miejsc pracy. Niska stopa bezrobocia i trudności z pozyskaniem pracownika mogą zniechęcić potencjalnych beneficjentów do wnioskowania o wsparcie, a przy tym zagrozić pełnej realizacji wskaźników rezultatu - nowych miejsc pracy.

W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?

Uczestnicy warsztatu stwierdzają jednoznacznie, iż cele strategii odpowiadają na potrzeby społeczności lokalnej w dużym stopniu, zaś składane projekty przyczyniają się do osiągnięcia celów. Kluczowe przedsięwzięcia nie straciły na aktualności i są nadal adekwatne do potrzeb.

Realizacja niektórych przedsięwzięć m.in. przez społeczność lokalną jest wynikiem zbadanych przez beneficjentów potrzeb lokalnej społeczności.

Podstawowym wymogiem w tych przedsięwzięciach w kryteriach wyboru jest udowodnienie przeprowadzenia badań społecznych, z których ma wynikać, iż planowany do realizacji projekt ukierunkowany jest na zaspokajanie potrzeb tej społeczności (np. operacje inwestycyjne dla gmin, organizacji pozarządowych, innowacyjne inicjatywy).

W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?

Kontraktowane projekty są generalnie dobrej jakości i służą realizacji zaplanowanych celów i osiągnięciu wskaźników. Jest to wynik dopracowanych kryteriów wyboru oraz doradztwu, które pomagają jednoznacznie określić cele i możliwe ścieżki realizacji z uwzględnieniem odpowiednich wskaźników.

Czy widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jak i jak można na nie zareagować?

Analiza społeczno-gospodarcza wykazała, że potrzeby poszczególnych gmin obszaru LGD są zróżnicowane. Strategia została jednak zaplanowana w taki sposób, że każda gmina może realizować operacje adekwatne do swoich potrzeb.

Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?

Realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i jest zadowalająca. LGD zrealizowało kamień milowy do roku 2018, osiągając w niektórych przypadkach wielokrotność planowanego poziomu wskaźników. Nic nie wskazuje na to, by ostateczna realizacja LSR była zagrożona. **Poddany konsultacjom projekt zmian w LSR, dotyczący przesunięcia wolnych środków w wysokości 580 498,58 zł na wybrane przedsięwzięcia oraz zmian w procedurze konsultacji społecznych, zawarty w zał. Nr 1 do LSR został oceniony pozytywnie.**

Lokalna Grupa Działania „Trzy Krajobrazy”

ul. Obrońców Wybrzeża 2B/6, 83-000 Pruszcz Gdański; Tel: 58 306 33 55

Email: biuro@trzykrajobrazy.pl; www.trzykrajobrazy.pl

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Czy zbierane dane są wiarygodne, a źródła trafne?

Jedynym dyskusyjnym wskaźnikiem jest liczba osób korzystających z obiektów otwartych (ogólnodostępna infrastruktura rekreacyjna i sportowa). Dana ta opiera się na oświadczeniu beneficjenta i jest to wartość tylko szacunkowa. Nie ma jednak lepszego sposobu na zebranie tych danych. Według oceny uczestników, pozostałe zbierane dane są wiarygodne, a źródła trafne.

Czy przyjęty system wskaźników sprawdza się i dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencji strategii?

Uczestnicy warsztatu uznali, iż przyjęty system wskaźników sprawdza się, a pozyskiwane dane pozwalają określić jak skuteczne jest wdrażanie LSR.

Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych i doradczych)?

Uczestnicy warsztatu na podstawie przedstawionych wyników badań stwierdzili, że Biuro LGD wypełnia swoje zadania w stopniu bardzo dobrym. W kontekście działań informacyjno-promocyjnych wykorzystywane dotychczas kanały komunikacji są skuteczne oraz wystarczające w odniesieniu do pozostałych do zrealizowania przedsięwzięć. Niemniej jednak obserwuje się dezaktualizację niektórych zapisów LSR dot. Załącznika nr 1 „Procedury aktualizacji LSR”. Działania, które mają formę bezpośrednich spotkań z ludźmi nie cieszą się popularnością wśród mieszkańców obszaru. **Zdecydowanie lepszą skuteczność mają dotychczasowe działania wykorzystujące narzędzia internetowe, które pozwalają na wyrażanie opinii w sposób zdalny i anonimowy. Ten aspekt zmian w LSR został przez Zarząd uwzględniony w projekcie i w wyniku dyskusji uczestnicy pozytywnie ocenili proponowane zmiany.**

Doradztwo prowadzone przez pracowników biura jest bardzo dobrze oceniane przez potencjalnych beneficjentów. Ponadto, Biuro LGD podtrzymuje współpracę z Lokalnym Punktem Informacyjnym Funduszy Europejskich, lokalnymi organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami społeczności lokalnej, z którymi realizuje działania animacyjne i informacyjne.

Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?

Uczestnicy warsztatu, w szczególności wnioskodawcy, uznali, że procedury naboru i wyboru są jasne i przyjazne, umożliwiające beneficjentom przygotowanie dobrego jakościowo wniosku, a także dokonanie ewentualnych uzupełnień lub wyjaśnień na etapie oceny.

Na obecnym etapie realizacji LSR (po zrealizowaniu już większości naborów) zmiany w procedurach nie są konieczne.

Czy kryteria wyboru są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?

Lokalne kryteria wyboru pozwalają na obiektywną i jednoznaczną ocenę wniosków, a także nie pozwalają na ocenę uznaniową. Kryteria uwzględniają zaplanowany efekt działań, potrzeby społeczne, jak również innowacyjność. Dzięki temu wnioskodawcy, by spełnić te kryteria muszą już na etapie przygotowania wniosku zweryfikować swoje zamierzenia i stworzyć jak najlepsze operacje.

Lokalna Grupa Działania „Trzy Krajobrazy”

ul. Obrońców Wybrzeża 2B/6, 83-000 Pruszcz Gdański; Tel: 58 306 33 55

Email: biuro@trzykrajobrazy.pl; www.trzykrajobrazy.pl

W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?

Uczestnicy warsztatu zauważają, że kryteria spełniają swoją rolę w stopniu wysokim. Pozwalają wyłonić wnioski, które najlepiej będą realizować cele LSR oraz wskaźniki.

Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów, jakie?

Wnioskodawcy nie zgłaszają żadnych wątpliwości odnośnie kryteriów wyboru zarówno na etapie przygotowania wniosku, aplikacji jak i po zakończonej ocenie.

Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała cele LSR?

Uczestnicy warsztatu uznali, że polityka działań LGD nie wymaga zmian. Dotychczasowe działania LGD oceniane są bardzo dobrze, a LSR realizowany jest prawidłowo według planu.

W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków jest zadowalająca, a w których budzi wątpliwość?

We wszystkich obszarach tematycznych naborów przeprowadzonych w 2018 r. jakość złożonych wniosków i załączników jest zadowalająca i pozwalająca na rzetelną ocenę.

Uczestnicy warsztatu sugerują, aby utrzymywać obecną wysoką jakość wniosków poprzez odpowiednio prowadzone doradztwo bezpośrednie oraz szkolenia potencjalnych beneficjentów.

Wnioski

1. Postęp w realizacji LSR przez LGD Trzy Krajobrazy jest na bardzo dobrym poziomie, przekraczający oczekiwania społeczności lokalnej i zamierzenia LGD na planowany okres. Sposób wdrażania strategii jest skuteczny i nie wymaga większych zmian, a zaplanowana interwencja jest adekwatna do potrzeb, które nie straciły na aktualności. Jednocześnie kontraktowane projekty są generalnie dobrej jakości i służą realizacji zaplanowanych celów i osiągnięciu wskaźników. Jakość i skuteczność działań prowadzonych przez Biuro LGD jest także oceniana bardzo wysoko i zachęcana się do podtrzymywania obecnej wydajności.
2. W budżecie LSR pozostały wolne środki finansowe w kwocie 552 331,69 zł z celu II (Samorealizująca się lokalna społeczność, wykorzystująca lokalną bazę obiektów publicznych) ze względu na niezrealizowanie przez jedną z gmin zaplanowanego projektu w ramach przedsięwzięcia „*Projekty inwestycyjne, w zakresie ogólnodostępnej nowej lub zmodernizowanej infrastruktury rekreacyjnej lub kulturalnej, skierowane do lokalnych społeczności, w tym do zdefiniowanych grup defaworyzowanych, wynikające z potrzeb społecznych*”. Równocześnie pozostałe gminy wypracowały wskaźniki produktu tego przedsięwzięcia ponad poziom zaplanowany do osiągnięcia. Zaakceptowana zmiana zakłada przesunięcie uwolnionych środków na nierealizowane jeszcze przedsięwzięcie pt. „*Operacje inwestycyjne w zakresie ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej lub kulturalnej, realizowane przez społeczność lokalną na rzecz swoich miejscowości, wynikające z potrzeb społecznych*”, wewnątrz tego samego celu, a tym samym powiększenie wskaźnika produktu z 3 operacji na 6, a wskaźnika rezultatu z 20 na 42. Dodatkowo uwolnione zostały oszczędności w celu III z przedsięwzięcia pt. „*Operacje związane z rozwojem działalności gospodarczej ukierunkowanej na usługi związane z turystyką lub rekreacją*” w wysokości 23 904,50 zł oraz przedsięwzięcia pt. „*Imprezy markowe bazujące na lokalnych produktach związanych ze specyfiką*

Lokalna Grupa Działania „Trzy Krajobrazy”

ul. Obrońców Wybrzeża 2B/6, 83-000 Pruszcz Gdański; Tel: 58 306 33 55

Email: biuro@trzykrajobrazy.pl; www.trzykrajobrazy.pl

obszaru” w wysokości 4262,39 zł. Po konsultacjach projekt zakłada przesunięcie tych środków łącznie do celu I na przedsięwzięcie pt. ” *Operacje związane z rozwojem działalności gospodarczej z wyłączeniem działalności związanej z turystyką lub rekreacją*”.

3. Obserwuje się dezaktualizację niektórych zapisów LSR dot. Załącznika nr 1 „Procedury aktualizacji LSR”. Działania w ramach konsultacji społecznych, które mają formę bezpośrednich spotkań z ludźmi nie cieszą się popularnością wśród mieszkańców obszaru. Zdecydowanie lepszą skuteczność mają dotychczasowe działania wykorzystujące narzędzia internetowe, które pozwalają na wyrażanie opinii w sposób zdalny i anonimowy. **Uczestnicy spotkania, reprezentujący równocześnie 3 sektory (społeczny, publiczny i gospodarczy) zaakceptowali proponowane zmiany dotyczące zał. Nr 1. i zredukowanie metod konsultacji społecznych do formy ankiet sondażowych internetowych oraz do bezpośrednich kontaktów w punkcie konsultacyjnym, prowadzonym w ramach Biura LGD.** Przy okazji poruszenia tematu możliwości pozyskania dodatkowych środków na realizację LSR, zauważono, że nie należy podejmować środków przeznaczonych na powstawanie nowych działalności gospodarczych i rozwijanie już istniejących. Wiąże się z nimi potrzeba tworzenia miejsc pracy, które stanowią wskaźnik rezultatu. Obecna sytuacja społeczno-gospodarcza (m.in. niska stopa bezrobocia) może uniemożliwić wypracowanie wskaźników, a co za tym idzie niezrealizowania LSR. Uczestnicy aprobują przyjęcie dodatkowych środków do budżetu LSR tylko w przypadku przeznaczenia ich na działania realizowane w sferze działań na rzecz społeczności lokalnej.

Rekomendacje

I. Opierając się na wnioskach zawartych w pkt. 2 i 3, szczególnie dotyczących zmian w LSR, rekomenduje się Zarządowi LGD następujące działania:

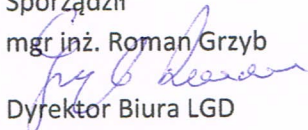
1. Przeprowadzenie badań sondażowych w postaci ankiety internetowej po opracowaniu przez Grupę Roboczą, powołaną przez Zarząd w dn. 25.01.2019, materiałów merytorycznych w celu poddania ich konsultacjom.

2. Zatwierdzenie przez Zarząd uchwałą proponowanych i skonsultowanych zmian, biorąc pod uwagę wyniki badań.

3. Zobowiązanie biura LGD do przygotowania i złożenia wniosku do SW o zaakceptowanie proponowanych zmian w LSR a tym samym aneksu do umowy ramowej.

Lokalna Grupa Działania
"Trzy Krajobrazy"
83-000 Pruszcz Gdański
ul. Wojska Polskiego 30
NIP 604-00-54-488

Sporządził
mgr inż. Roman Grzyb

Dyrektor Biura LGD